

MT

MT

MT

IL-KUMMISSJONI EWROPEA

Brussel 8.9.2010
KUMM(2010) 465 finali

**RAPPORT MILL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW U LILL-
KUNSILL**

**DWAR L-APPLIKAZZJONI TAD-DIRETTIVA 2005/85/KE TAL-1 TA' DIĊEMBRU
2005 DWAR STANDARDS MINIMI GĦAL PROĊEDURI FL-ISTATI MEMBRI
GĦALL-GHOTI U L-IRTIRAR TAL-ISTATUS TA' RIFUĠJAT**

RAPPORT MILL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW U LILL-KUNSILL

DWAR L-APPLIKAZZJONI TAD-DIRETTIVA 2005/85/KE TAL-1 TA' DIĊEMBRU 2005 DWAR STANDARDS MINIMI GĦAL PROĊEDURI FL-ISTATI MEMBRI GĦALL-GHOTI U L-IRTIRAR TAL-ISTATUS TA' RIFUĠJAT

1. DAHLA

Id-Direttiva tal-Kunsill 2005/85/KE tal-1 ta' Diċembru 2005, dwar standards minimi għal proċeduri fl-Istati Membri għall-ghoti u l-irtirar tal-istatus ta' rifuġjat (id-“Direttiva” jew l-“APD”)¹ hija wahda minn hames strumenti ta' ažil li stabbilixxew il-pedamenti għal Sistema Ewropea Komuni ta' Ažil (*Common European Asylum System - CEAS*), ibbażata fuq il-konkluzjonijiet tal-Kunsill Ewropew ta' Tampere tal-1999 u f'konformità mal-Programm tal-Aja. Din tapplika għall-Istati Membri kollha minbarra d-Danimarka².

Dan ir-rapport thejja skont l-Artikolu 42 tal-APD u jagħti harsa generali lejn it-traspożizzjoni u l-implimentazzjoni tad-Direttiva fl-Istati Membri, inklużi l-kwistjonijiet problematiċi possibbli. Huwa bbażat fuq analiżi tal-miżuri ta' traspożizzjoni nnotifikati lill-Kummissjoni, konsultazzjonijiet mal-esperti tal-Gvern, NGOs, avukati tal-ażil u l-Kummissarju Għoli tan-Nazzjonijiet Uniti għar-Refuġjati (UNHCR), it-twegibiet tal-Istati Membri għall-kwestjonarju tal-Kummissjoni, studji dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva³, rapporti dwar proġetti kofinanzjati mill-Fond Ewropew għar-Refuġjati, ir-rapport dwar il-proċeduri tal-ażil fl-istati tal-KIG⁴, u l-istħarriġ tal-ECRE/ELENA dwar l-għajnuna legali għal dawk li jfittxu ažil. Għandu jinqara flimkien mal-Evalwazzjoni tal-Impatt li takkumpanja r-riformulazzjoni tad-Direttiva⁵.

Fil-każ ta' dawk l-Istati Membri li ma kinux innotifikaw miżuri sħaħ ta' traspożizzjoni fiż-żmien li kien qed jitthejja dan ir-rapport, l-informazzjoni rilevanti ngabret fuq il-baži tal-legiżlazzjoni fis-sehħ u, fejn kien rilevanti, tal-abbozzi tal-liġi.

2. KUNTEST STORIKU U POLITIKU

Id-Direttiva giet adottata mill-Kunsill b'vot unanimu wara konsultazzjoni mal-Parlament Ewropew. Din għandha l-għan li tistabbilixxi standards minimi għal proċeduri ta' ažil ġusti u effiċjenti. Il-Programm tal-Aja stieden lill-Kummissjoni sabiex tevalwa l-istandards tal-ewwel

¹ ĠU L 326, 13.12.2005, p. 13

² F'dan ir-rapport “Stati Membri” tfisser l-Istati Membri marbuta b'din id-Direttiva

³ Ara: L-Università ta' Nijmegen, “The Procedures Directive: Central Themes, Problem Issues, and Implementation in Selected Member States” (*Id-Direttiva tal-Proċeduri: Temi Ċentrali, Kwistjonijiet ta' Problemi, u l-Implimentazzjoni f'ċerti Stati Membri*), K. Zwaan (ed.) Marzu 2008; UNHCR, “Improving Asylum Procedures. Comparative Analysis and Recommendations for Law and Practice” (*It-titjib tal-Proċeduri tal-Ažil. Analiżi Komparattiva u Rakkomandazzjonijiet għal-Liġi u l-Prattika*), Marzu 2010.

⁴ KIG, “Asylum Procedures. Report on Policies and Practices in IGC Participating States” (*Il-Proċeduri tal-Ažil. Rapport dwar il-Politiki u l-Prattiki fl-Istati Parteċipanti fil-KIG*), Mejju 2009.

⁵ Proposta għal Direttiva dwar l-istandards minimi dwar proċeduri fi Stati Membri għall-ghoti u l-irtirar tal-protezzjoni internazzjonali, 21 ta' Ottubru 2009, COM(2009)554.

fazi u sabiex tippromponi strumenti tat-tieni generazzjoni bl-għan li dawn jiġu adottati sal-aħħar tal-2010. Fil-Pjan ta' Politika dwar l-Azil⁶, il-Kummissjoni ppropriet it-tlestija tat-tieni stadju tas-CEAS permezz tat-tnaqqis ta' arrangamenti proċedurali divergenti, it-titjib tal-istandards ta' protezzjoni u l-iżgurar tal-applikazzjoni konsistenti tagħhom madwar l-UE. Il-Patt Ewropew dwar l-Immigrazzjoni u l-Azil tas-16 ta' Ottubru 2008 ipprova approvazzjoni politika ulterjuri għal dan il-għan, billi stieden lill-Kummissjoni sabiex, fl-2010 safejn huwa possibbli u sa mhux aktar tard mill-2012, tressaq proposti għall-istabbiliment *inter alia*, ta' proċedura waħda ta' azil li tinkludi garanziji komuni, u l-Programm ta' Stokkolma jikkonferma dan l-impenn.

Fil-21 ta' Ottubru 2009, il-Kummissjoni ressqet proposta għall-emenda tad-Direttiva. Din għandha l-għan, b'mod partikolari, li tirrazzjonalizza u tikkonsolida l-proċeduri u ttejjeb il-kwalità tad-deċiżjonijiet tal-ewwel istanza madwar l-UE. L-istandards previsti huma infurmati *inter alia* permezz tal-aħjar prassi identifikati mill-Kummissjoni f'għadd ta' Stati Membri.

3. IS-SORVELJANZA U L-ISTAT TAT-TRASPOŻIZZJONI

L-iskadenza għat-traspożizzjoni tal-parti kbira tad-Direttiva kienet l-1 ta' Diċembru 2007, filwaqt li l-Artikolu 15 li jirrigwarda l-għajnuna legali kellu jkun traspost sal-1 ta' Diċembru 2008. Wara li għalqu dawn l-iskadenzi, infethu l-proċeduri ta' ksur kontra l-Istati Membri kollha li naqsu li jikkomunikaw jew li jikkomunikaw għal kollox il-miżuri ta' traspożizzjoni tagħhom. Sussegwentement, f'konformità mal-Artikolu 226 tat-Trattat, il-Kummissjoni baġtet 17-il ittra ta' avviz formali u 5 opinjonijiet motivati. Fil-preżent, l-Istati Membri kollha nnotifikaw il-miżuri ta' traspożizzjoni shiħa minbarra l-Belġju u l-Irlanda. Il-Kummissjoni hadet deċiżjoni li tirreferi l-każijiet kontra l-Belġju u l-Irlanda lill-Qorti tal-Gustizzja, u baġtet avviz ta' tqeghid fil-mora lill-Greċja fir-rigward tan-nuqqas tagħha li timplimenta kif xieraq diversi dispożizzjonijiet tad-Direttiva, l-aktar dawk dwar l-aċċess għall-proċedura u t-trattament tal-minorenni mhux akkumpanjati.

Bejn l-1 ta' Jannar 2008⁷ u l-31 ta' Diċembru 2009, l-għadd ta' applikazzjonijiet għall-azil irregistrati mis-26 Stat Membru marbuta bl-APD kien ta' 492,995. Matul l-istess perijodu, dawn l-Istati Membri harġu 444,165 deċiżjoni tal-ewwel istanza u 125,785 deċiżjoni ta' appell⁸.

4. DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

4.1. Definizzjonijiet (Artikolu 2)

Id-definizzjonijiet tad-Direttiva huma generalment riflessi fil-legiżlazzjoni nazzjonali. F'bosta Stati Membri (eż. il-Belġju, l-Irlanda, il-Litwanja, il-Polonja, is-Slovakkja, is-Slovenja u r-Renju Unit), id-definizzjoni nazzjonali ta' applikant għall-azil madankollu ma tinkludix b'mod espliċitu r-rekwiżit tad-Direttiva li tikkunsidra persuna bħala applikant sakemm

⁶ Il-Pjan ta' Politika dwar l-Azil 'An integrated approach to protection across the EU' (*Approċċ integrat lejn il-protezzjoni madwar l-UE*), 17 ta' Ġunju 2008, COM(2008) 360

⁷ Id-deċiżjonijiet inkluzi f'dan il-paragrafu dwar it-talbiet li saru qabel l-1.12.2007 ma kinux koperti mill-APD.

⁸ Id-dejta dwar id-deċiżjonijiet tal-appell mhijiex kompluta, madankollu, minhabba li 3 Stati Membri ma pprovdewx dejta għall-2008 u d-dejta għal 9 ma waslitx għall-2009.

tittiehed deċiżjoni finali, u l-leġiżlazzjoni fl-Irlanda ma tirriflettix id-definizzjoni tad-Direttiva ta' minorenni mhux akkumpanjat.

4.2. *L-ambitu u l-awtoritajiet responsabbli (Artikoli 3 u 4)*

L-Istati Membri kollha minbarra l-Irlanda implimentaw proċedura waħda, u għalhekk applikaw id-Direttiva fir-rigward tad-determinazzjoni kemm tal-istatus ta' rifuġjat kif ukoll l-istatus ta' protezzjoni sussidjarja. Il-parti l-kbira tal-Istati Membri hatru awtorità determinanti waħda, tipikament korp amministrattiv speċjalizzat. F'bosta Stati Membri, awtoritajiet oħrajn huma involuti f'ċerti proċeduri jew każijiet speċifiċi, jiġfieri proċedura fuq il-fruntieri (l-Estonja, Franza), proċedura preliminari għal talbiet sussegwenti (il-Belġju), każijiet ta' sigurtà nazzjonali (il-Belġju), u każijiet ta' pajjiżi terzi Ewropej siguri (il-Ġermanja).

5. **DISPOŻIZZJONIJIET SPEĊIFIĊI**

5.1. **Prinċipji u garanziji bażiċi**

5.1.1. *Aċċess għall-proċedura (Artikolu 6)*

L-Istati Membri huma meħtieġa jipprovdu għad-dritt għall-applikazzjoni għall-ażil u jiżguraw li l-awtoritajiet rilevanti jistgħu jiffaċilitaw l-aċċess għall-proċedura ta' persuni li jixtiequ japplikaw. Aspetti oħrajn tal-proċeduri ta' aċċess jithallew fid-diskrezzjoni tal-Istati Membri.

Għalkemm l-Istati Membri jipprovdu formalment għad-dritt għall-applikazzjoni għall-ażil, is-sistemi nazzjonali ta' aċċess, kif inhuma fil-preżent, ivarjaw b'mod konsiderevoli. F'xi Stati Membri, l-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi, tipikament il-pulizija jew il-gwardji tal-fruntieri, huma kompetenti sabiex jirċievu talbiet għall-ażil (eż. il-Belġju, Ċipru, il-Finlandja, Franza, il-Litwanja, l-Estonja, il-Greċja, l-Italja, il-Latvja, il-Polonja, il-Portugall, ir-Rumanija, u s-Slovakkja). F'oħrajn, applikazzjoni għandha tiġi pprezentata f'post speċifiku, bħal ċentru tal-applikazzjonijiet (akkoljenza) jew fil-bini tal-awtorità determinanti (eż. l-Awstrija, il-Bulgarija, il-Ġermanja, ir-Repubblika Ċeka, l-Ungerija, Franza, il-Pajjiżi l-Baxxi, Malta, is-Slovenja, l-Isvezja, u r-Renju Unit). F'bosta Stati Membri, din is-sistema tipprovdi għall-possibbiltà li wieħed jikkomunika inizjalment l-intenzjoni li japplika għall-ażil lil awtoritajiet oħrajn (eż. l-Awstrija, il-Ġermanja, il-Bulgarija, is-Slovenja). Fi Franza, il-persuni li joqogħdu b'mod irregolari fit-territorju għandhom l-ewwel japplikaw għad-dritt li joqogħdu lil *prefecture* (prefettura), u sussegwentement jipprezentaw applikazzjoni lill-awtorità determinanti.

L-applikazzjonijiet li jsiru mill-ġenituri generalment ikopru lill-minorenni dipendenti, u Ċipru, Franza, il-Greċja, l-Ungerija, Malta, il-Polonja u l-Portugall jipprovdu wkoll għall-possibbiltà ta' applikazzjoni f'isem adulti dipendenti. F'ċerti Stati Membri (eż. il-Greċja, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Ġermanja), id-dritt li tipprezenta applikazzjoni huwa rikonoxxut għall-minorenni ta' ċerta età. Gwardjan jew rappreżentant ieħor huwa kompetenti sabiex jipprezenta applikazzjoni għal minorenni mhux akkumpanjat fil-Belġju, il-Ġermanja, Franza, il-Greċja, il-Litwanja, il-Pajjiżi l-Baxxi, u s-Slovakkja.

L-Istati Membri jehtiegu li ċerti awtoritajiet⁹ jew awtoritajiet pubbliċi iġenerali¹⁰ jirreferu *de facto* lil dawk li jkunu qegħdin ifittxu ažiż lill-awtorità kompetenti (eż. il-Greċja, il-Latvja, il-Pajjiżi l-Baxxi, Malta, is-Slovakkja) u/jew li jinfurmaw lil dik l-awtorità dwar it-talba għall-ažiż (eż. l-Awstrija, il-Belġju, ir-Repubblika Ċeka, il-Greċja, l-Ungerija, il-Latvja, Malta, u l-Isvezja). Il-perijodi ta' żmien għat-tlestija tal-formalitajiet relatati mat-tnejjija tal-applikazzjonijiet ivarjaw. Din tista' tiegħu minn 3 sa 5 xhur (Malta), 36 jum (Franza¹¹), xahar (il-Pajjiżi l-Baxxi¹²), jew ġimgħatejn (Ċipru), filwaqt li l-Belġju, ir-Repubblika Ċeka, il-Finlandja, l-Ungerija, il-Litwanja u l-Isvezja rrapportaw perijodi ta' żmien li ma jaqbzux it-3 ijiem. Dewmien twil u diffikultajiet prattiċi oħrajn huma rrapportati fir-rigward tal-aċċess għall-proċedura fil-Greċja.

5.1.2. *Id-dritt li wieħed jibqa' fi Stat Membru (Artikolu 7)*

Id-dritt li wieħed jibqa' fl-Istat Membru sakemm joħorġu r-riżultati tal-proċeduri tal-ewwel istanza huwa ġeneralment rikonoxxut fil-leġiżlazzjoni nazzjonali. L-Istati Membri adottaw approċċi diverġenti, madankollu, fir-rigward ta' eċċezzjonijiet relatati mal-konsenja jew l-estradizzjoni. F'għadd ta' Stati Membri, l-estradizzjoni ta' persuna li tkun qiegħda tfitteż ažiż lejn il-pajjiż ta' oriġini hija possibbli biss wara li tkun ittiegħdet deċiżjoni negattiva dwar it-talba ta' ažiż (eż. l-Estonja, il-Greċja, Spanja, il-Finlandja, l-Ungerija, il-Litwanja, il-Latvja, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Portugall, is-Slovenja, is-Slovakkja u r-Renju Unit). L-eċċezzjonijiet huma permessi fl-Awstrija, Ċipru, ir-Repubblika Ċeka, il-Ġermanja, Franza¹³, l-Irlanda, l-Italja, il-Lussemburgu, Malta, il-Polonja, u l-Isvezja. Fir-Rumanija, l-eċċezzjoni hija permessa biss f'każijiet relatati mat-terroriżmu.

5.1.3. *Ir-rekwiziti għat-teħid ta' deċiżjoni u garanziji għall-applikanti (Artikoli 8, 9 u 10)*

L-applikazzjonijiet la jistgħu jiġu rrifjutati u lanqas esklużi mill-eżami fuq il-baži li ma sarux mill-aktar fis possibbli, u l-Istati Membri ġeneralment jikkonformaw ma' dan il-prinċipju. Madankollu, il-Finlandja u Malta¹⁴ jissuġġettaw il-preżentazzjoni ta' talba tardiva għal ċerti kundizzjonijiet, filwaqt li fi Franza u r-Repubblika Ċeka l-persuni detenuti għandhom jagħmlu applikazzjoni fi żmien 5 u 7 ijiem rispettivament minn meta jkunu infurmati dwar dak id-dritt¹⁵.

Skont id-Direttiva, l-applikazzjonijiet għandhom jiġu eżaminati b'mod individwali, b'mod oġġettiv u imparzjali minn persunal kompetenti fl-ažiż u abbaži ta' informazzjoni eżatta u attwali tal-pajjiż ta' oriġini. L-Awstrija, Ċipru, il-Ġermanja, il-Greċja¹⁶, il-Finlandja, l-Ungerija, l-Italja, il-Lussemburgu, ir-Rumanija, is-Slovenja u r-Renju Unit ittrasponew dawn

⁹ B'referenza għall-Belġju, ir-Repubblika Ċeka, il-Greċja, l-Ungerija, Franza, Malta, is-Slovakkja

¹⁰ B'referenza għall-Awstrija, il-Bulgarija, il-Finlandja, il-Latvja, il-Pajjiżi l-Baxxi, l-Isvezja

¹¹ Dan jinkludi perijodu ta' 15-il jum għal *préfecture* biex toħroġ permess sabiex wieħed jibqa' fil-pajjiż u 21 jum għal applikant sabiex iressaq applikazzjoni. Fil-prattika, jehtiegu medja ta' 20 jum biex jitlesti l-proċess.

¹² B'referenza għal perijodu ta' stennija f'ċentru tranzitorju.

¹³ Għalkemm iż-żewġ proċeduri jsiru b'mod parallel, Franza ma testradixxix lill-applikanti għall-ažiż lejn il-pajjiż ta' oriġini.

¹⁴ F'Malta, talba għandha titressaq fi żmien 60 jum mill-wasla. Sottomissjonijiet aktar tard huma permessi biss għal raġunijiet speċjali u eċċezzjonali.

¹⁵ Wara l-iskadenza tat-terminu ta' skadenza, applikazzjoni tiġi kkunsidrata inammissibbli fi Franza, filwaqt li fir-Repubblika Ċeka 'jiskadi d-dritt li tapplika għall-ažiż'.

¹⁶ Hemm problemi rrapportati, madankollu, rigward l-applikazzjoni ta' dawn l-istandards fil-prattika

l-istandards b'ċarezza u dettall suffiċjenti¹⁷, filwaqt li fi Stati Membri oħrajn ir-regoli nazzjonali jirriflettuhom b'mod implicitu biss. Arrangamenti istituzzjonali għat-taħriġ, inkluż taħriġ ta' segwitu, jinsabu fis-seħħ fl-Awstrija, il-Belġju, il-Finlandja, il-Ġermanja, l-Isvezja, l-Ungerija, il-Pajjiżi l-Baxxi u r-Renju Unit. Stati Membri oħrajn għandhom tendenza li jiddependu fuq taħriġ *ad hoc*, u t-tul, l-intensità u l-kontenut tat-taħriġ ivarjaw b'mod konsiderevoli.

L-Istati Membri generalment jehtieġu li l-awtoritajiet jiehdu deċiżjonijiet dwar l-applikazzjonijiet bil-miktub, sabiex jindikaw ir-raġunijiet għar-rifjut fil-fatt u fil-liġi u sabiex jagħtu informazzjoni dwar kif tista' tiġi kkontestata d-deċiżjoni¹⁸. Madankollu, jeżistu divergenzi kbar fir-rigward tal-istruttura u l-kontenut tad-deċiżjonijiet, u hemm rapporti ta' nuqqasijiet fir-rigward tal-kwalità tar-raġunament¹⁹. Ċipru u l-Pajjiżi l-Baxxi jirrikorru għal klawżola fakultattiva li tagħmilha possibbli li ma jiġux iddikjarati r-raġunijiet meta l-persuna li ma tingħatax status ta' rifuġjat tingħata status li joffri l-istess drittijiet.

Il-leġizlazzjoni nazzjonali generalment tirrifletti l-garanziji elenkati fl-Artikolu 10 (1) tal-APD. Il-parti l-kbira tal-Istati Membri jipprovdu tagħrif lil applikant f'lingwa li hu/hi mistennija li tifhem. Xi wħud, madankollu, jintitolaw lill-applikanti li jirċievu informazzjoni f'lingwa li jifhem (l-Awstrija, ir-Repubblika Ċeka, l-Ungerija, il-Litwanja, il-Polonja, il-Bulgarija), u għalhekk imorru lil hinn mill-istandards tad-Direttiva. Biex jinfurmaw lill-persuni dwar il-proċedura, l-Istati Membri jużaw materjal stampat b'mod wiesgħa f'diversi lingwi (l-Awstrija, il-Belġju, Spanja, Ċipru, ir-Repubblika Ċeka, l-Estonja, il-Finlandja, Franza, l-Irlanda, l-Ungerija, il-Litwanja, il-Latvja, Malta, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Polonja, l-Isvezja, is-Slovakkja, ir-Rumanija), u bosta Stati Membri jinkludu informazzjoni rilevanti f'dokumenti proċedurali indirizzati b'mod speċifiku lill-persuna (il-Bulgarija, Ċipru, ir-Repubblika Ċeka, is-Slovakkja) u/jew jinfurmaw lill-applikant bil-fomm (il-Finlandja, il-Litwanja, Malta, is-Slovakkja).

Fil-parti l-kbira tal-Istati Membri, ir-regoli nazzjonali jiggarrantixxu s-servizzi ta' interpretu bla ħlas mill-inqas waqt intervista personali, kif ipprovdut fl-Artikolu 10 (1) (b). It-traspożizzjoni ta' din id-dispożizzjoni mhijiex kompluta fil-Belġju u l-Irlanda²⁰, u fil-Greċja s-servizzi tal-interpreti huma allegatament disponibbli fil-kapitali biss. Xi Stati Membri (eż. il-Finlandja, Franza, il-Litwanja) jużaw il-vidjokonferenzi jew it-telekonferenzi sabiex jindirizzaw in-nuqqas ta' interpreti f'lingwi partikolari u f'postijiet partikolari, u f'dan ir-rigward ittiehdu inizjattivi ta' kooperazzjoni prattiċi importanti, b'mod partikolari l-Proġett tas-Servizz ta' Interpreti. L-Uffiċċju Ewropew ta' Appoġġ għall-Azil huwa mistenni li jagħti spinta ulterjuri lil inizjattivi ta' kooperazzjoni bħal dawn.

Rigward id-dmir li tingħata notifika tad-deċiżjoni, grupp ta' Stati Membri jwasslu d-deċiżjoni personalment lill-applikant waqt laqgħa (eż. il-Bulgarija, l-Estonja, ir-Repubblika Ċeka, l-Italja, il-Litwanja, Spanja²¹), filwaqt li oħrajn jibagħtu d-deċiżjoni bil-posta (eż. Franza, il-Ġermanja, l-Estonja). Bosta Stati Membri jagħtuha kemm lill-applikant kif ukoll lill-konsulent legali tiegħu/tagħha (eż., il-Belġju, il-Bulgarija, ir-Repubblika Ċeka, il-Litwanja, il-

¹⁷ F'xi Stati Membri (eż. il-Ġermanja, il-Finlandja, u l-Ungerija) il-leġizlazzjoni ma fihix regoli espliciti dwar il-kwalifikazzjonijiet tal-persunal tal-azil. Madankollu, it-taħriġ huwa pprovdut fil-prattika.

¹⁸ Xi Stati Membri (eż. il-Pajjiżi l-Baxxi u l-Finlandja) jiddependu fuq liġi amministrattiva komuni, b'mod partikolari fir-rigward tar-rekwiżit li jingħataw raġunijiet għad-deċiżjonijiet.

¹⁹ Thassib partikolari ntweru rigward ir-raġunament tad-deċiżjonijiet fil-Greċja.

²⁰ Fl-Irlanda, il-leġizlazzjoni titlob il-preżenza ta' interpretu f'intervista 'fejn huwa possibbli' biss. Fil-Belġju, intervista tista' tiffhalli barra meta ma jkunx hemm interpretu disponibbli.

²¹ B'referenza għall-prattiki amministrattivi prevalenti

Pajjiżi l-Baxxi²², is-Slovenja), filwaqt li l-Ġermanja u l-Pajjiżi l-Baxxi²³ jużaw il-klawżola li tippermetti li n-notifika tad-deċiżjoni ssir lil konsulent legali biss. Ir-Renju Unit juża l-forom kollha deskritti hawn fuq skont il-proċedura.

L-awtoritajiet jinfurmaw lill-applikanti dwar ir-riżultat tad-deċiżjoni u dwar id-dritt tal-appell tagħhom kemm bil-fomm, inkluż permezz ta' interpretu (il-Bulgarija, ir-Repubblika Ċeka, l-Estonja, il-Greċja, l-Italja, il-Finlandja, il-Litwanja, Spanja) kif ukoll billi jipprovdu traduzzjoni bil-miktub (l-Awstrija, Ċipru, l-Estonja, il-Ġermanja, Franza, il-Polonja, ir-Rumanija, is-Slovenja) meta jsinnotifikaw id-deċiżjoni. Il-Belġju, Spanja u l-Pajjiżi l-Baxxi jibbażaw fuq għajjnuna legali bla hlas²⁴. Fl-Irlanda, il-leġiżlazzjoni m'għandhiex regoli espliciti li jimplimentaw din il-garanzija, filwaqt li fil-Greċja huwa rrapportat li l-applikanti mhumiex infurmati kif xieraq dwar id-deċiżjoni u dwar id-drittijiet tal-appell tagħhom. Fl-Estonja, il-Litwanja, il-Belġju u s-Slovenja, id-deċiżjoni shiha tinqara lill-applikant permezz ta' interpretu jew tiġi tradotta bil-miktub, u għalhekk din tirrappreżenta Prattika tajba.

5.1.4. *Intervista personali (Artikoli 12, 13 u 14)*

Għalkemm l-Istati Membri kollha jipprovdu għad-dritt għal intervista personali, xi whud jagħmlu użu minn eċċezzjonijiet fakultattivi. L-intervista tista' tithalla barra meta l-awtorità tkun diġà ltaqgħet mal-persuna sabiex tgħinha timla l-applikazzjoni (Ċipru, il-Greċja, is-Slovenja, ir-Renju Unit), l-applikant ikun qajjem kwistjonijiet mhux rilevanti (Ċipru, il-Greċja, is-Slovenja, u r-Renju Unit), id-dikjarazzjonijiet tiegħu/tagħha jkunu inkonsistenti, kontradittorji, improbabbli jew insuffiċjenti (Ċipru, il-Greċja, is-Slovenja, u r-Renju Unit), hu/hi tkun ġejja minn pajjiż ta' oriġini sigur (il-Greċja u s-Slovenja) jew pajjiż terz sigur (il-Greċja, il-Finlandja, is-Slovenja u r-Renju Unit), jissottometti applikazzjoni mill-ġdid (Ċipru, ir-Repubblika Ċeka, il-Ġermanja, il-Greċja, l-Italja, il-Lussemburgu, is-Slovenja u r-Renju Unit) jew japplika sabiex jittardja t-tkeċċija tiegħu (Ċipru, il-Greċja, is-Slovenja u r-Renju Unit). F'bosta każijiet, l-eċċezzjonijiet nazzjonali jitbiegħdu mill-kliem tad-Direttiva²⁵.

Ir-rekwiżit tad-Direttiva li intervista ssir mingħajr il-preżenza ta' membri tal-familja huwa generalment rifless fir-regoli nazzjonali. Fi Franza, il-Pajjiżi l-Baxxi, is-Slovenja u l-Irlanda, madankollu, il-leġiżlazzjoni mhijiex esplicita biżżejjed f'dan ir-rigward. F'xi Stati Membri (eż. il-Belġju, ir-Repubblika Ċeka, Spanja, il-Finlandja, il-Ġermanja, il-Pajjiżi l-Baxxi, u s-Slovenja) il-leġiżlazzjoni ma tindirizzax b'mod esplicitu r-rekwiżit tad-Direttiva li tkun żgurata kunfidenzjalità xierqa tal-intervisti personali, u hemm rapporti ta' problemi rigward il-prassi fil-Greċja u fi Spanja.

Id-Direttiva titlob li l-Istati Membri jagħmlu intervisti personali f'kundizzjonijiet li jippermettu li l-applikanti jipprezentaw it-talbiet tagħhom b'mod komprensiv. Għalkemm dan l-istandard huwa rilevanti għal dawk l-applikanti li minhabba s-sess, l-età tagħhom u/jew konsegwenzi trawmatiki jistgħu jehtieġu appoġġ ulterjuri, id-Direttiva ma tistabilixxi b'mod esplicitu garanziji għal applikanti bi htigijiet speċjali, bħal intervisti li jikkunsidraw is-sessi. Xi Stati Membri, madankollu, implimentaw arrangamenti rilevanti, bħall-provvediment

²² B'referenza għall-proċedura f'ċentru ta' applikazzjoni

²³ B'referenza għall-proċedura estiża

²⁴ L-Artikolu 10 (1) (e) APD jippermetti li l-Istati Membri jidderogaw minn dan l-obbligu meta jkun hemm għajjnuna legali bla hlas disponibbli.

²⁵ L-intervista tista' tithalla barra meta ma jkunx hemm interpretu disponibbli (il-Belġju) jew meta t-talba hija manifestament bla bażi (Franza). Fis-Slovenja, l-intervista mhijiex obligatorja fil-proċedura accelerata u allegament spiss tithalla barra fil-prattika.

ta' interpretu u/jew intervistatur tal-istess sess (l-Awstrija, il-Belġju, il-Bulgarija, ir-Repubblika Ċeka, il-Ġermanja, Spanja, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Litwanja, l-Italja, l-Ungerija, is-Slovakkja, is-Slovenja u r-Renju Unit) u l-provvediment tal-informazzjoni dwar elementi relatati mas-sess ta' determinazzjoni tal-istatus ta' rifugjat (l-Awstrija, il-Ġermanja, l-Isvezja).

Id-Direttiva teħtieġ li l-komunikazzjoni waqt intervista ssir f'lingwa li l-persuna 'hija raġonevolment mistennija li tifhem', u r-regoli nazzjonali f'bosta Stati Membri (l-Awstrija, il-Bulgarija, ir-Repubblika Ċeka, il-Belġju, l-Ungerija, il-Litwanja, l-Italja, il-Greċja) imorru lil hinn minn dan l-istandard, billi jirreferu għal lingwa li persuna tifhem, filwaqt li oħrajn iżommu mal-kliem tad-Direttiva. Huwa rrappurtat li r-regoli leġislattivi mhux dejjem jiġu segwiti fil-prattika, l-aktar minħabba n-nuqqas ta' interpreti²⁶, u f'ċerti Stati Membri (eż. il-Bulgarija, Spanja, il-Finlandja, il-Ġermanja, il-Pajjiżi l-Baxxi, l-Irlanda) ir-regoli nazzjonali ma jindirizzawx b'mod espliċitu l-istandard tad-Direttiva dwar il-kwalifiki tal-intervistaturi.

Ir-rekwiżit li jithejja r-rapport tal-intervista u li dan għandu jkun disponibbli għall-applikant huwa generalment rifless fil-liġi. Il-prassi, madankollu, huma ferm divergenti b'xi wħud mill-Istati Membri jipproduċu rapport (eż. il-Greċja, l-Italja, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Ġermanja, Ċipru, l-Ungerija, l-Irlanda, Malta, il-Portugall, ir-Rumanija, l-Isvezja), oħrajn jagħmlu traskrizzjoni (eż. il-Belġju, il-Bulgarija, Franza, ir-Repubblika Ċeka, il-Finlandja, il-Litwanja, is-Slovenja, ir-Renju Unit, is-Slovakkja, il-Polonja) u xi wħud jipprovdu registrazzjoni awdjo u/jew viżiva (l-Awstrija, il-Finlandja, Spanja, l-Ungerija, il-Lussemburgu, il-Latvja, il-Polonja u r-Renju Unit). Għalkemm ċerti Stati Membri jippermettu li l-applikant ikollu l-possibbiltà li jipprovdi l-kummenti tiegħu dwar id-dokument tal-intervista (eż. Ċipru, il-Finlandja, l-Ungerija, il-Ġermanja, il-Bulgarija, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Portugall, Malta, il-Polonja, ir-Rumanija u s-Slovakkja), din mhijiex Prattika fl-Istati Membri kollha. L-eżattezza tar-rekords għalhekk tvarja. Prassi divergenti huma rrappurtati rigward l-aċċess għar-rapport. F'ċerti Stati Membri (eż. il-Finlandja, il-Ġermanja, l-Ungerija, l-Italja, il-Pajjiżi l-Baxxi, ir-Repubblika Ċeka, is-Slovakkja, il-Polonja u r-Renju Unit), dan l-aċċess huwa pprovdut fil-proċedura tal-ewwel istanza, filwaqt li oħrajn (eż. Ċipru, il-Greċja, il-Belġju, il-Bulgarija, ir-Rumanija u Franza) jippermettu l-aċċess wara li tittiehed deċiżjoni biss.

5.1.5. *L-għajjnuna legali u r-rappreżentanza (Artikoli 15 u 16)*

Id-dritt għall-konsultazzjoni ma' konsulent legali jew konsulent ieħor huwa formalment rikonoxxut madwar l-UE, iżda l-Istati Membri ma jaqblux rigward il-provvediment ta' għajjnuna legali bla hlas. Ċipru, l-Estonja, il-Greċja, Franza, il-Ġermanja, l-Italja, il-Latvja, Malta, il-Polonja, ir-Rumanija, is-Slovakkja, is-Slovenja jzommu mal-kliem tad-Direttiva, u għaldaqstant jagħmluha disponibbli biss fl-istadju tal-appell. Oħrajn, madankollu, imorru lil hinn minn dan l-istandard billi jagħtu jew għajjnuna legali (il-Belġju, Spanja, il-Bulgarija, il-Finlandja, l-Ungerija, l-Irlanda, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Litwanja, il-Lussemburgu, l-Isvezja, il-Portugall, u r-Renju Unit)²⁷ jew parir legali bla hlas (l-Awstrija, ir-Repubblika Ċeka²⁸) digà fil-proċeduri tal-ewwel istanza. Rigward l-istadju tal-appell, il-parti l-kbira tal-Istati Membri jagħtu għajjnuna legali kemm għall-proċeduri tal-ewwel livell kif ukoll għall-appelli ta' wara. L-Awstrija u Ċipru, madankollu jipprovdu biss l-għajjnuna legali fil-forma ta' rappreżentanza fil-proċeduri quddiem il-qrati superjuri. Għalkemm il-Belġju, il-Bulgarija, ir-Repubblika Ċeka, il-Finlandja, l-Ungerija, il-Litwanja, ir-Rumanija, is-Slovenja u l-Isvezja ma japplikawx

²⁶ Problemi serji huma rrappurtati b'mod partikolari fir-rigward tal-Greċja.

²⁷ Fil-Finlandja. Spanja, l-Ungerija, il-Litwanja, l-Irlanda u r-Renju Unit, dan id-dritt huwa, madankollu, soġġett għal test tal-mezzi

²⁸ B'referenza għas-servizzi tal-NGOs kofinanzjati minn fondi pubbliċi

prova ta' mertu qabel jagħtu l-għajnuna legali, Stati Membri oħrajn jagħmlu dan u s-sistemi nazzjonali jvarjaw b'mod konsiderevoli fir-rigward tal-limitu applikabbli, l-istadji tal-appell u l-awtoritajiet responsabbli. Nuqqas ta' rizorsi suffiċjenti huwa prerekwizit formali għall-benefiċċju mill-għajnuna legali fil-parti l-kbira tal-Istati Membri²⁹.

L-Istati Membri huma meħtieġa, soġġett għal bosta kundizzjonijiet, li jagħtu aċċess għall-fajl tal-applikant lill-konsulent legali jew konsulent ieħor, u li jagħmluh disponibbli lill-awtoritajiet tal-appell. Bosta Stati Membri jagħtu dan l-aċċess lill-konsulenti legali mingħajr ma jimponu restrizzjonijiet. Il-limitazzjonijiet, fil-parti l-kbira fuq raġunijiet ta' sigurtà nazzjonali, huma applikabbli fil-Greċja, Ċipru, il-Litwanja, l-Irlanda, Spanja, il-Pajjiżi l-Baxxi, u r-Renju Unit. F'ċerti Stati Membri (Franza, l-Italja), huwa rrappurtat li l-konsulenti legali jistgħu ma jkollhomx aċċess għal informazzjoni invokata mill-awtoritajiet determinanti. L-awtoritajiet tal-appell generalment ikollhom aċċess għall-informazzjoni sħiha fil-fajl tal-applikant³⁰. Fl-Istati Membri kollha minbarra Franza konsulent legali huwa awtorizzat jattendi intervista tal-ewwel istanza.

5.1.6. *Garanziji għall-minorenni mhux akkumpanjati (Artikoli 2 (i) u 17)*

L-Istati Membri kollha jipprovdu għar-rappreżentanza tal-minorenni mhux akkumpanjati fil-proċedura, u l-ħatra ta' gwardjan legali jew istituzzjoni li jkollha kompetenza li taġixxi bħala gwardjan legali hija tendenza prevalenti. Sistema bħal din tinsab fis-seħħ fl-Awstrija, il-Belġju, il-Bulgarija, Ċipru, Spanja, ir-Repubblika Ċeka, il-Ġermanja, il-Greċja, l-Estonja, il-Finlandja, Franza, l-Ungerija, l-Italja, il-Litwanja, il-Latvja, Malta, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Polonja, il-Portugall, l-Isvezja, is-Slovakkja, u s-Slovenja, għalkemm din tvarja b'mod konsiderevoli f'termini ta' arrangamenti istituzzjonali, awtoritajiet involuti, u r-rwol u l-kwalifiki tal-gwardjani. Ċerti Stati Membri għandhom sistemi fejn tip differenti ta' rappreżentanza tintuża f'ċerti stadji jew matul il-proċedura, inkluża r-rappreżentanza minn konsulent legali (l-Awstrija, il-Polonja), NGOs (ir-Repubblika Ċeka, Franza³¹, il-Portugall), jew is-servizzi soċjali (Spanja). Fl-Irlanda u r-Renju Unit, il-minorenni huma rappreżentati minn organizzazzjoni responsabbli għall-ħarsien u l-benesseri tal-minorenni.

Ftit Stati Membri biss japplikaw eċċezzjonijiet għad-dmir li jinħatar rappreżentant. Il-Greċja tipprovdi għal eċċezzjoni meta jkun mistenni li l-minorenni jkun ser jagħlaq 18-il sena qabel ma tittiehed id-deċiżjoni tal-ewwel istanza, jew li hu/hi hija miżżewġa jew kienet miżżewġa, jew għandha 16-il sena u hija kapaci tmexxi l-applikazzjoni. Din l-aħħar eċċezzjoni hija wkoll applikabbli fil-Ġermanja.

Eżamijiet mediċi li jiddeterminaw l-età tal-minorenni mhux akkumpanjati huma possibbli fis-Slovakkja, il-Lussemburgu, il-Litwanja, l-Awstrija, l-Italja, Ċipru, il-Bulgarija, l-Ungerija, il-Ġermanja, ir-Repubblika Ċeka, il-Belġju, l-Isvezja, Malta, il-Polonja, ir-Rumanija, is-Slovenja u r-Renju Unit, u l-minorenni jiġu infurmati dwar il-proċedura tal-evalwazzjoni tal-età jew bil-fomm jew bil-miktub. Dawn l-Istati Membri jitolbu wkoll il-kunsens tal-minorenni u tar-rappreżentant tiegħu/tagħha sabiex jagħmlu eżami mediku. Meta persuna tirrifjuta li tagħti kunsens, hu/hi tiġi ttrattata bħala adult (ir-Repubblika Ċeka, l-Ungerija, il-Pajjiżi l-Baxxi, ir-Rumanija, il-Polonja u s-Slovakkja), il-kredibbiltà tad-dikjarazzjonijiet tiegħu/tagħha tiġi affettwata (l-Awstrija u l-Lussemburgu), jew hu/hi ma jistgħux jiddependu fuq il-benefiċċju tal-prinċipju tad-dubju (il-Litwanja). Din tal-aħħar tvarja mid-Direttiva.

²⁹ Din il-kundizzjoni mhijiex applikata fil-Belġju, ir-Repubblika Ċeka u r-Rumanija.

³⁰ Restrizzjonijiet relatati mas-sigurtà nazzjonali huma possibbli fil-Litwanja u fi Spanja.

³¹ B'referenza għas-sistema ta' amministraturi *ad hoc*

5.1.7. *L-irtirar tal-applikazzjoni (Artikoli 19 u 20)*

Meta applikazzjoni tiġi *rtirata b'mod esplicitu*, il-proċedura titwaqqaf, bħala tendenza ġenerali, jew billi tittiehed deċiżjoni (eż. il-Belġju, il-Bulgarija, ir-Repubblika Ċeka, il-Finlandja, il-Ġermanja, l-Ungerija, il-Polonja u s-Slovenja) jew billi tiddaħhal notifika fil-fajl (eż. Spanja, Franza, il-Pajjiżi l-Baxxi u r-Renju Unit). F'Ċipru, l-Italja³² u r-Renju Unit, applikazzjoni tiġi miċhuda, u fil-Greċja u Malta, il-leġiżlazzjoni ssegwi l-kliem tad-Direttiva, billi tippermetti kemm twaqqif tal-proċedura kif ukoll iċ-ċaħda tal-applikazzjoni.

Il-kunċett ta' *irtirar implicitu* jintuża fil-parti l-kbira tal-Istati Membri. Mhuwiex traspost formalment fi Franza u l-Italja. Is-sitwazzjonijiet li joħolqu s-suppożizzjoni li t-talba ġiet irtirata, minbarra l-eżempji deskritti fid-Direttiva, jinkludu t-tentattiv ta' dħul mhux awtorizzat fit-territorju ta' pajjiż ieħor (ir-Repubblika Ċeka) jew ir-ritorn volontarju lejn il-pajjiż ta' oriġini tiegħu/tagħha (l-Awstrija, il-Belġju, il-Bulgarija). Ir-regoli nazzjonali jippermettu l-waqfien tal-proċedura, tipikament bħala l-ewwel pass (eż. l-Awstrija, il-Bulgarija, Ċipru, Spanja, il-Finlandja, Franza, ir-Repubblika Ċeka, l-Ungerija, il-Litwanja, Malta, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Polonja, il-Portugall, is-Slovenja) u/jew iċ-ċaħda tal-applikazzjoni (eż. l-Awstrija, il-Belġju, il-Bulgarija, Ċipru, ir-Repubblika Ċeka, l-Estonja, il-Greċja, Malta, ir-Rumanija, ir-Renju Unit).

5.2. **Proċeduri tal-ewwel istanza**

5.2.1. *Proċeduri ta' eżami u applikazzjonijiet infondati (Artikoli 23 u 28)*

Id-Direttiva titlob li l-Istati Membri jlestu l-proċedura mill-aktar fis possibbli. L-approċċi tal-Istati Membri jvarjaw. F'Ċipru, l-Estonja, Franza, il-Finlandja, il-Ġermanja, il-Greċja, l-Irlanda, il-Lussemburgu, Malta, is-Slovenja, l-Isvezja u r-Renju Unit, ir-regoli nazzjonali jew isegwu l-kliem tad-Direttiva (eż. il-Greċja, l-Estonja, Ċipru, ir-Renju Unit) jew jipprovdu għall-prinċipju ta' diligenza dovuta u d-dritt li wiehed jirċievi informazzjoni dwar il-progress fi proċeduri amministrattivi (il-Finlandja, l-Isvezja). Barra minn hekk, xi awtoritajiet determinanti (eż. il-Ġermanja, l-Isvezja, u r-Renju Unit) jistabilixxu miri għat-tlestija tal-kazijiet. Fi Stati Membri oħrajn, il-liġi timponi termini ta' skadenza għat-teħid ta' deċiżjoni. Dawn huma xahar (ir-Rumanija), xahrejn u nofs (l-Ungerija), xahrejn u 6 ġimgħat (il-Portugall), 3 xhur (il-Bulgarija, ir-Repubblika Ċeka, il-Litwanja, il-Latvja, is-Slovakkja), u 6 xhur (l-Awstrija, Spanja, il-Pajjiżi l-Baxxi³³, il-Polonja). It-terminu ta' skadenza jista' jiġi estiż b'xahar (l-Ungerija, ir-Rumanija), 3 xhur (il-Bulgarija, il-Litwanja) jew 9 xhur (il-Latvja). Fil-Portugall, dan jista' jiġi estiż sa 6 xhur. Fl-Awstrija, ir-Repubblika Ċeka u l-Polonja, l-estensjoni mhijiex soġġetta għal termini ta' skadenza. Fl-Italja, jiġu stabbiliti termini ta' skadenza speċifiċi għal ċerti fażijiet tal-proċedura.

L-Istati Membri jingħataw id-diskrezzjoni sabiex *jagħtu prijorità* jew *jaċċeleraw* kwalunkwe eżami u, barra minn hekk, il-proċeduri jistgħu jithaffu wkoll fuq 16-il bażi speċifika. Iċ-ċirkostanzi li jaqgħu taħt dawn ir-raġunijiet jistgħu jiġu kkunsidrati wkoll meta applikazzjoni tiġi miċhuda bħala manifestament infondata³⁴. L-arrangamenti nazzjonali rilevanti huma għalhekk ferm diverġenti.

³² Fl-Italja, din ir-regola tapplika jekk tkun diġà saret intervista.

³³ B'referenza għall-proċedura estiża

³⁴ Artikolu 28 (2) APD

Fl-Awstrija, il-Belġju, ir-Repubblika Ċeka, il-Finlandja, l-Estonja, il-Greċja, Franza, il-Litwanja, il-Latvja, il-Lussemburgu, Malta, il-Polonja, ir-Rumanija, is-Slovakkja, is-Slovenja u r-Renju Unit, eżami jista' jithaffef fejn tapplika raġuni speċifika. L-ghadd ta' raġunijiet stabbiliti fil-liġi nazzjonali jvarja b'mod sinifikanti³⁵, u xi whud jitbiegħdu mill-kliem tad-Direttiva. Fi Franza, is-Slovenja u r-Renju Unit, kull applikazzjoni tiġi eżaminata sabiex tiġi stabbilita l-proċedura applikabbli, filwaqt li Stati Membri oħrajn iħalluha fid-diskrezzjoni tal-awtorità determinanti. Fil-Bulgarija, il-Portugall u Spanja³⁶, l-applikazzjonijiet l-ewwel jiġu eżaminati kollha waqt proċedura preliminari li tista' tirriżulta kemm fl-ammissjoni tal-persuna fi proċedura regolari kif ukoll fiċ-ċaħda tat-talba tagħha fuq ir-raġunijiet tal-inammissibbiltà jew ir-raġunijiet li jaqgħu taħt l-Artikolu 23 (4) tal-APD. Fil-Pajjiżi l-Baxxi, l-applikazzjonijiet kollha l-ewwel jiġu eżaminati fi proċedura li tista' tirriżulta fiċ-ċaħda tal-applikazzjoni, l-ghoti tal-protezzjoni, jew ir-referenza tal-każ għall-proċedura estiża. L-Isvezja thaffef il-każijiet manifestament infondati, filwaqt li, fl-Irlanda, ċerti applikazzjonijiet jistgħu jingħataw prijorità. L-Ungerija u l-Ġermanja m'għandhom l-ebda arrangament dwar il-proċeduri aċċelerati.

Id-diversi termini ta' skadenza applikabbli għat-tlestija tal-proċedura aċċelerata huma 48 siegħa (il-Litwanja); 3 ijiem (il-Bulgarija, Malta, ir-Rumanija u r-Renju Unit³⁷); 4 ijiem (Spanja³⁸ u Franza³⁹); 10 ijiem ta' xogħol (il-Latvja); 15-il jum (il-Belġju⁴⁰ u Franza); xahar (il-Greċja, ir-Repubblika Ċeka u l-Polonja); xahrejn (is-Slovakkja, il-Lussemburgu u l-Belġju); 3 xhur (l-Awstrija u Spanja). Mhemmx limiti formali ta' żmien stabbiliti fl-Estonja, l-Irlanda⁴¹, l-Isvezja u s-Slovenja, filwaqt li fil-Finlandja, il-Portugall u l-Italja dawn huma ffissati għat-tlestija ta' ċerti stadji tal-proċedura⁴². Il-proċeduri aċċelerati jistgħu jsiru mingħajr ma tingħata l-opportunità ta' intervista personali lill-persuna (Ċipru, l-Estonja, il-Greċja, Franza, Malta, il-Polonja, il-Portugall, is-Slovenja u r-Renju Unit), jattiraw limiti iqsar ta' żmien għall-prezentazzjoni tal-appelli (il-Bulgarija, ir-Repubblika Ċeka, l-Irlanda, l-Italja, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Polonja, is-Slovenja, is-Slovakkja, ir-Rumanija u r-Renju Unit), jew iċaħħdu l-appelli mill-effett awtomatiku ta' sospensjoni (l-Awstrija, ir-Repubblika Ċeka, Spanja, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Finlandja, Franza, l-Italja, l-Isvezja, is-Slovakkja u r-Renju Unit).

L-Istati Membri jithallew jiċhdu t-talba bħala infondati jew manifestament infondati biss jekk il-persuna ma tikkwalifikax għal protezzjoni internazzjonali. Fir-Repubblika Ċeka, il-Finlandja, il-Greċja, l-Italja, il-Latvja, il-Litwanja, Malta, il-Polonja, il-Portugall, is-Slovakkja u s-Slovenja l-applikazzjonijiet jistgħu, madankollu, jiġu miċhuda bħala infondati jew manifestament infondati meta l-awtorità determinanti tistabbilixxi ċirkostanza li taqa' taħt l-Artikolu 23 (4) tal-APD, u fil-Bulgarija, ir-Repubblika Ċeka, il-Finlandja, Franza, il-Ġermanja, l-Ungerija, il-Litwanja, Malta u s-Slovenja, id-dispożizzjonijiet nazzjonali korrispondenti għandhom it-tendenza, barr aminn hekk, li jitbiegħdu mill-kliem tad-Direttiva.

³⁵ Hemm 5 raġunijiet fil-Litwanja; 8 fil-Finlandja; 9 fir-Repubblika Ċeka; 10 fir-Rumanija; 11 f'Malta; 14 fil-Greċja, u 16 fis-Slovenja.

³⁶ Fi Spanja, wara l-adozzjoni tal-Liġi l-ġdida dwar l-Azil japplikaw żewġ proċeduri aċċelerati differenti fuq il-fruntiera u għewwa t-territorju. Il-proċedura fuq il-fruntiera hija simili għall-mudell tal-Bulgarija, filwaqt li l-proċedura interna hija marbuta ma' raġunijiet speċifiċi.

³⁷ Dan jirrigwarda l-proċedura mgħaġġla tad-detenu, u d-dejta tirreferi għall-jiem ta' xogħol. Fil-proċeduri ta' appell mhux sospensivi tad-detenu, il-perijodi ta' żmien huma 6 jew 10 ijiem.

³⁸ Dan jirrigwarda persuni detenu u jirreferi għall-jiem ta' xogħol. Jista' jiġi estiż sa 8 ijiem.

³⁹ Dan jirrigwarda l-applikanti detenu.

⁴⁰ Dan jirrigwarda l-applikanti detenu.

⁴¹ Fl-Irlanda, fil-prattika l-proċedura ta' prijorità iddum minn 17 sa 20 jum ta' xogħol.

⁴² Fil-Finlandja u l-Portugall, fil-prattika l-limiti medji ta' żmien huma rispettivament 67 u 30 jum.

5.2.2. *Applikazzjonijiet inammissibbli (Artikolu 25 (2))*

Il-possibbiltà li pajjiż ma jeżaminax l-applikazzjoni meta Stat Membru ieħor ikun ta l-istatus ta' rifugjat giet trasposta fil-Bulgarija, ir-Repubblika Ċeka, Ċipru, il-Finlandja, l-Ungerija, is-Slovakkja, il-Greċja, Spanja, l-Italja, il-Latvja, Malta, il-Polonja, il-Portugall, is-Slovenja u r-Renju Unit. Fil-Bulgarija, ir-Repubblika Ċeka, Ċipru, l-Ungerija, l-Estonja, il-Greċja, Spanja, il-Finlandja, il-Ġermanja, l-Irlanda, l-Italja, il-Lussemburgu, il-Latvja, Malta, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Portugall, ir-Rumanija, is-Slovenja, l-Isvezja, is-Slovakkja u r-Renju Unit, talba tista' titqies inammissibbli meta persuna tkun ġejja mill-*'ewwel pajjiż ta' azil'*. Il-kunċett ta' pajjiż terz sigur huwa applikabbli fl-istadju tal-ammissibbiltà fl-Awstrija, il-Bulgarija⁴³, ir-Rumanija, is-Slovakkja, Ċipru, l-Estonja, il-Greċja, Spanja, il-Finlandja, il-Litwanja, il-Latvja, Malta, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Portugall, il-Lussemburgu, is-Slovenja u r-Renju Unit. Fil-Bulgarija, il-Pajjiżi l-Baxxi, Ċipru, Malta, is-Slovenja u l-Portugall, applikazzjoni tista' titqies inammissibbli meta persuna tkun inghatat jew tkun applikat għal status li joffri drittijiet ekwivalenti għall-istatus ta' rifugjat. Applikazzjonijiet identici sussegwenti jitqiesu inammissibbli fl-Awstrija, ir-Repubblika Ċeka, Ċipru, l-Ungerija, il-Greċja, Spanja, l-Italja, il-Pajjiżi l-Baxxi, ir-Rumanija, il-Latvja, il-Litwanja, il-Polonja, Malta, is-Slovenja u r-Renju Unit, filwaqt li Ċipru, il-Greċja, il-Polonja, Malta u l-Portugall japplikaw dan il-kunċett għat-talbiet ta' adulti dipendenti koperti qabel minn applikazzjonijiet magħmula f'isimhom u fejn ma jkunx hemm fatti ġodda speċifiċi għas-sitwazzjoni tagħhom.

Il-Belġju u Franza ma ttrasponewx l-Artikolu 25 (2), filwaqt li għadd ta' Stati Membri li jużaw dan l-Artikolu m'għandhomx proċedura ta' ammissibbiltà speċjali (eż. l-Estonja, il-Finlandja, l-Irlanda, l-Italja, il-Pajjiżi l-Baxxi), u oħrajn (eż. l-Awstrija, il-Bulgarija, Spanja u l-Portugall) ipprovdew għal proċedura preliminari li fiha jiġu eżaminati kemm l-ammissibbiltà kif ukoll il-kriterji sostantivi. F'bosta kazijiet, il-legiżlazzjoni nazzjonali tipprovdi għar-raġunijiet ta' inammissibbiltà li ma jikkorrispondux mal-Artikolu 25 (2)⁴⁴.

5.2.3. *Il-kunċett tal-ewwel pajjiż ta' azil (Artikolu 26)*

L-Istati Membri jistgħu jikkunsidraw biss pajjiż terz bħala l-ewwel pajjiż ta' azil għal applikant meta dan ikun ġie rikonoxxut bħala rifugjat hemmhekk u jkun għadu jista' jirrikorri għal dik il-protezzjoni; jew inkella jgawdi minn protezzjoni suffiċjenti hemmhekk, u meta dak il-pajjiż iħalli lil dik il-persuna tidhol mill-ġdid. L-Awstrija, il-Belġju, Franza, il-Litwanja, u l-Polonja ma ttrasponewx dan il-kunċett fakultattiv. Fil-Bulgarija, Ċipru, ir-Repubblika Ċeka, l-Estonja, Spanja, il-Ġermanja, il-Greċja, l-Ungerija, l-Irlanda, l-Italja, il-Latvja, il-Lussemburgu, il-Portugall, ir-Rumanija, is-Slovakkja, is-Slovenja u r-Renju Unit, id-dispożizzjoni tista' tkun applikata għal rifugjati rikonoxxuti, filwaqt li Ċipru, il-Ġermanja, l-Estonja, il-Greċja, Spanja, il-Finlandja, il-Latvja, il-Lussemburgu, Malta, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Portugall, is-Slovenja, l-Isvezja u r-Renju Unit ipprevedew ukoll il-possibbiltà li japplikaw dan il-kunċett għal persuni li jgawdu diversament minn protezzjoni suffiċjenti. Il-kunċett ta' protezzjoni suffiċjenti huwa interpretat b' mod differenti, inkluż *'xi forma oħra ta' protezzjoni internazzjonali'* (l-Estonja), *'protezzjoni effettiva fit-termini tal-Konvenzjoni ta' Ġinevra'* (il-Portugall), u *'d-dritt ta' residenza jew li tikseb protezzjoni internazzjonali effettiva'* (Spanja). Il-Ġermanja tapplika preżunzjoni ta' sikurezza meta persuna tkun għexet għal aktar minn 3

⁴³ Fil-Bulgarija, din ir-raġuni tista' tiġi applikata fil-proċedura aċċelerata, kif deskritt fis-sezzjoni 5.2.1.

⁴⁴ Dan jinkludi l-possibbiltà li ma tiġix eżaminata applikazzjoni bbażata sostanzjalment fuq il-kunċett ta' pajjiż ta' oriġini sigur (Malta), nuqqas ta' interess legittimu (il-Bulgarija), il-preżentazzjoni ta' applikazzjoni ġdida b'dejta personali oħra (Spanja) jew meta persuna tkun fil-pussess ta' permess ta' residenza (l-Estonja).

xhur f'pajjiż terz iehor fejn ma tkunx mhedda minn persekuzzjoni politika, u l-Pajjiżi l-Baxxi jużaw il-kunċett ta' *pajjiż ta' residenza preċedenti*⁴⁵. Is-Slovenja u l-Greċja jsegu l-kliem tad-Direttiva, litteralment, u għaldaqstant jirreferu għal *protezzjoni suffiċjenti*. Fl-Estonja, il-Ġermanja, l-Isvezja u l-Finlandja, ir-rekwiżit li l-kunċett huwa applikabbli biss jekk persuna tithalla tidhol mill-ġdid f'pajjiż terz jithalla barra fin-normi tat-traspożizzjoni.

5.2.4. *Il-kunċett tal-pajjiż terz sigur (Artikolu 27)*

Il-kunċett tal-pajjiż terz sigur japplika meta persuna tista' tkun talbet protezzjoni f'pajjiż terz li huwa sigur u kapaċi joffri protezzjoni f'konformità mal-Konvenzjoni tal-1951 u li miegħu l-persuna għandha konnessjoni. Il-Belġju, il-Ġermanja, Franza, l-Italja, il-Polonja u l-Isvezja ma ttrasponewx dan il-kunċett, filwaqt li Stati Membri oħrajn rarament japplikawh fil-prattika⁴⁶. Rigward il-kriterji materjali għall-applikazzjoni tal-kunċett għal pajjiż terz, ir-regoli nazzjonali, b'mod ġenerali, jew isegwu jew jirriflettu essenzjalment il-kliem tad-Direttiva. Hemm rapporti ta' bosta problemi. Fir-Repubblika Ċeka u r-Renju Unit, il-leġiżlazzjoni applikabbli ma tipprovdi li pajjiż terz għandu jirrispetta l-prinċipju tan-non-*refoulement*⁴⁷, filwaqt li fir-Rumanija u fir-Renju Unit il-kriterji nazzjonali ma jirreferux għall-possibbiltà li wieħed jitlob status ta' rifuġjat u jirċievi protezzjoni. Fil-Finlandja, l-Irlanda u l-Litwanja, issir enfasi fuq il-partecipazzjoni tal-pajjiż terz fl-osservanza tat-trattati dwar ir-rifuġjati u d-drittijiet tal-bniedem aktar milli fuq it-trattament ta' persuna f'konformità mal-kriterji speċifiċi tad-Direttiva.

Il-kunċett tal-pajjiż terz sigur jista' jiġi applikat biss meta tiġi stabbilita *konnessjoni* ma' pajjiż terz, li jagħmilha raġonevoli li persuna tmur hemmhekk. Il-miżuri nazzjonali m'għandhomx regoli dettaljati f'dak ir-rigward u sempliċement jirreferu għal persuna li 'kienet preżenti' (is-Slovenja), 'għaddiet minn u kellha opportunità fuq il-fruntiera jew fit-territorju li tikkuntattja l-awtoritajiet' (ir-Rumanija u r-Renju Unit), 'baqgħet jew għaddiet minn pajjiż u hemm konnessjoni li tista', fil-prinċipju, tippermetti lill-persuna sabiex tindirizza lil dak il-pajjiż' (il-Portugall), 'baqgħet' (ir-Repubblika Ċeka), jew 'kellha residenza' (il-Bulgarija, il-Greċja⁴⁸ u Malta⁴⁹) f'pajjiż terz. L-ebda regola rilevanti ma hija stabbilita fl-Awstrija, il-Finlandja⁵⁰, il-Litwanja u s-Slovakkja. Fl-Estonja, Spanja, il-Lussemburgu, Ċipru, ir-regoli nazzjonali jirrikjedu li l-awtoritajiet jistabbilixxu konnessjoni mingħajr ma jispeċifikaw il-kriterji applikabbli. Fil-Pajjiżi l-Baxxi, ir-regoli rilevanti huma fis-seħħ u *inter alia* jirrikjedu li l-awtoritajiet jevalwaw *in-natura, it-tul u ċ-ċirkostanzi* tar-residenza ta' persuna f'pajjiż terz.

L-Istati Membri jistgħu jew jagħzlu pajjiżi terzi siguri u/jew japplikaw il-kunċett fuq bażi ta' każ b'każ. Il-Bulgarija, ir-Repubblika Ċeka, ir-Rumanija, is-Slovakkja, is-Slovenja u l-Portugall għażlu l-ewwel approċċ, filwaqt li l-Awstrija, l-Estonja, Spanja⁵¹, il-Finlandja, il-Greċja, il-Litwanja, il-Latvja, Malta, il-Pajjiżi l-Baxxi u l-Isvezja jużaw approċċ ta' każ b'każ. Fir-Renju Unit, huma previsti kemm l-għażla u l-konsiderazzjoni tas-sigurtà każ b'każ⁵².L-

⁴⁵ Dan jirreferi għal pajjiż fejn persuna tkun kisbet jew tista' tikseb permess ta' residenza li joffri protezzjoni fit-tul kontra r-ritorn.

⁴⁶ Allegatament, l-Awstrija, Spanja, l-Ungerija, il-Portugall u r-Renju Unit biss japplikawh fil-prattika u f'numru limitat biss ta' każijiet.

⁴⁷ Fil-każ tar-Repubblika Ċeka, dan jirrigwarda l-Artikolu 27 (1) (b) u (c). Fil-każ tar-Renju Unit, dan jirrigwarda l-Artikolu 27 (1) (c) biss.

⁴⁸ Fil-Greċja, il-liġi tirreferi għal permess ta' residenza.

⁴⁹ F'Malta, ir-regoli nazzjonali jirreferu għal 'perijodu sinifikanti' u konnessjoni mal-pajjiż ikkonċernat.

⁵⁰ L-uniku rekwiżit huwa li l-persuna 'setgħet gawdiet protezzjoni' f'dak il-pajjiż.

⁵¹ B'referenza għall-prattika

⁵² Fil-prattika, jintuza biss approċċ ta' każ b'każ, minhabba li ma għet adottata l-ebda lista ta' pajjiżi terzi sigur.

approċċi tal-Istati Membri jvarjaw u ġeneralment ma fihomx id-dettalji meħtieġa rigward l-eżami individwali tas-sigurtà għal persuna partikolari. F'għadd ta' Stati Membri, il-persuna hija intitolata li tirribatti l-preżunzjoni tas-sigurtà digà fil-proċedura tal-ewwel istanza (eż. il-Bulgarija, ir-Repubblika Ċeka, l-Estonja, il-Finlandja, il-Pajjiżi l-Baxxi, is-Slovenja, is-Slovakkja), filwaqt li f'ohrajn din l-opportunità hija disponibbli permezz tal-eżerċizzju tad-dritt tal-appell (eż. Ċipru, ir-Rumanija, il-Litwanja, Malta, il-Greċja⁵³, Spanja, ir-Renju Unit). Għalkemm it-tendenza ġenerali hija li persuna tista' tikkontesta l-preżunzjoni ta' sigurtà għal kwalunkwe raġuni, bosta Stati Membri jillimitawha biss jew għar-raġunijiet tal-Artikolu 3 tal-KEDB (Malta, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Portugall) jew raġunijiet ġenerali tal-KEDB (ir-Renju Unit). Fil-Finlandja u l-Greċja, ir-raġunijiet mhumiex speċifikati fil-legiżlazzjoni. Hija l-fehma tal-Kummissjoni li l-persuni kkonċernati għandhom ikunu infurmati dwar u jkollhom opportunità effettiva li jirribattu l-applikazzjoni tal-kunċett qabel tittiehed deċiżjoni tal-ewwel istanza⁵⁴.

5.2.5. Pajjiżi ta' oriġini siguri (Artikoli 29 – 31)

Il-Qorti tal-Ġustizzja annullat ir-regoli tad-Direttiva dwar il-proċeduri għall-adozzjoni u l-emenda ta' lista komuni minima ta' pajjiżi ta' oriġini siguri (l-“SCO”)⁵⁵. Rigward l-għażla nazzjonali, l-ebda kunċett ta' SCO ma jeżisti fil-Belġju, l-Italja, il-Polonja u l-Isvezja⁵⁶. Ġew identifikati diversi divergenzi bejn l-Istati Membri li għandhom proċeduri ta' SCO fis-seħh. F'Ċipru, l-Estonja, l-Ungerija u l-Greċja, il-kunċett huwa applikabbli għal parti ta' pajjiż. Għadd ta' Stati Membri (il-Ġermanja, il-Finlandja, Franza, il-Pajjiżi l-Baxxi u r-Renju Unit) jistgħu jiddependu fuq klawżoli ta' waqfien, għaldaqstant japplikaw kriterji inqas rigorużi għall-għażla nazzjonali, u r-Renju Unit jagħmel użu mill-possibbiltà li jagħzel parti minn pajjiż bħala sigur, jew pajjiż jew parti minn pajjiż bħala sigur għal gruppi speċifiċi ta' persuni. Għalkemm il-liġijiet nazzjonali ġeneralment jipprovdu għal lista ta' SCO, dawn ġew attwalment adottati biss f'bosta Stati Membri (l-Awstrija, il-Ġermanja, Franza, il-Lussemburgu, ir-Rumanija, is-Slovakkja u r-Renju Unit), u l-kontenut ta' dawn il-listi jvarja b'mod sinifikanti.⁵⁷ Fl-Estonja, ir-Repubblika Ċeka, il-Finlandja, il-Pajjiżi l-Baxxi u l-Portugall, ma hija prevista l-ebda lista u l-kunċett jista' jiġi applikat fuq bażi ta' każ b'każ, u fil-Bulgarija, Franza, il-Portugall, Malta u r-Rumanija, ir-regoli nazzjonali ma jirriflettux b'mod sħiħ u esplicitu l-kriterji tad-Direttiva għall-konsiderazzjoni ta' pajjiż bħala SCO.

Ir-rekwiżit ta' eżami individwali huwa ġeneralment rikonoxxut kemm bħala prinċipju ġenerali jew speċifikament fil-kunċett tal-kunċett tal-SCO. Għalkemm l-istess japplika għall-possibbiltà li wieħed jirribatti l-preżunzjoni ta' sigurtà, huwa rrapportat li l-applikanti mhux dejjem ikunu infurmati dwar l-intenzjoni tal-awtoritajiet li japplikaw il-kunċett⁵⁸, u fl-Estonja, il-Greċja, u s-Slovenja intervista personali tista' tithalla barra fil-proċeduri tal-SCO.

5.2.6. Proċedura preliminari għal applikazzjonijiet sussegwenti (Artikoli 32 – 34)

Id-Direttiva tippermetti li l-Istati Membri jissoġġettaw talbiet sussegwenti għal proċedura preliminari, sabiex jevalwaw jekk dawn ikunx fihom elementi godda jew sejbiet li jżidu b'mod sinifikanti l-possibbiltà li wieħed jikkwalifika bħala rifugjat. Din il-proċedura hija fis-

⁵³ B'referenza għall-prattika. Il-legiżlazzjoni ma tipprovdi l-ebda regola esplicita.

⁵⁴ Dan johroġ mill-prinċipju tar-rispett tad-dritt għas-smiġh. Ara, b'mod partikolari, il-kawża C-349/07, QĠ.

⁵⁵ Kawża 133/06, Sentenza tas- 6 ta' Mejju 2008.

⁵⁶ Dawn l-Istati Membri, madankollu, ittrasponew il-kunċett ta' SCO marbut ma' lista komuni.

⁵⁷ Il-Ġermanja għazlet żewġ pajjiżi li mhumiex fl-UE, Franza – 18 u r-Renju Unit – 26.

⁵⁸ B'referenza għall-istudju tal-UNHCR dwar l-applikazzjoni tad-Direttiva dwar il-Proċeduri tal-Azil.

sehħ fil-Belġju, il-Ġermanja, il-Greċja, il-Lussemburgu, Malta, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Portugall, ir-Rumanija, l-Isvezja, u s-Slovenja. Fir-Repubblika Ċeka, Spanja, l-Ungerija, il-Latvja, kriterji simili huma integrati fi proċedura ta' ammissibbiltà u fi Franza huma parti minn proċedura aċċelerata. L-interpretazzjoni tat-test tad-Direttiva rigward x'jikkostitwixxi elementi godda tvarja b'mod sinifikanti. Fil-Greċja u l-Lussemburgu, il-leġizlazzjoni ssegwi d-Direttiva litteralment, il-Ġermanja tiddependi fuq raġunijiet ġenerali għar-reviżjoni ta' atti amministrattivi, il-Pajjiżi l-Baxxi jeħtieġu ċirkostanzi godda li jistgħu ma jkunux esklużi *prima facie* bħala raġunijiet għar-reviżjoni ta' deċiżjoni preċedenti, il-Belġju jeżamina jekk iċ-ċirkostanzi godda fihomx indikazzjonijiet sinifikanti ta' biza' fondata ta' persekuzzjoni jew riskju reali ta' periklu serju, ir-Repubblika Ċeka teħtieġ konnessjoni mar-raġunijiet għall-ġħoti tal-protezzjoni, filwaqt li s-Slovenja, l-Ungerija, il-Latvja u s-Slovakkja jagħmlu enfasi fuq bidla fiċ-ċirkostanzi. L-Isvezja teħtieġ ċirkostanzi godda li jikkostitwixxu impediment dejjiemi għat-tkeċċija. L-Istati Membri ġeneralment jeħtieġu li l-applikanti jissottomettu elementi li ma kienux magħrufa jew ma setgħux ikunu magħrufa fiż-żmien tal-eżami preċedenti.

Il-Belġju, ir-Repubblika Ċeka, il-Portugall, ir-Rumanija, l-Isvezja japplikaw il-proċedura preliminari biss għal applikazzjonijiet li jsiru wara li tkun ittieħdet deċiżjoni fuq applikazzjoni preċedenti, filwaqt li s-Slovenja tagħmel l-istess ukoll għat-talbiet li jsiru wara l-irtirar espliċitu tal-applikazzjoni, u l-Ġermanja, Spanja, il-Greċja, l-Ungerija, il-Lussemburgu, Malta u l-Pajjiżi l-Baxxi japplikaw ir-regoli tad-Direttiva dwar il-proċedura preliminari għat-talbiet li jsiru jew wara deċiżjoni jew wara l-irtirar espliċitu jew impliċitu tal-applikazzjoni preċedenti. Il-Ġermanja biss tapplika l-proċedura preliminari għal persuni li jonqsu li jmorru f'ċentru ta' akkoljenza jew jidhru quddiem l-awtoritajiet fi żmien speċifiku, skont l-Artikolu 33 tal-APD.

Fir-Repubblika Ċeka, il-Ġermanja, il-Greċja, il-Lussemburgu, Malta u r-Rumanija, ir-regoli li jkopru talbiet sussegwenti jippermettu għat-tneħħija ta' intervista personali, u, fil-Ġermanja, il-Lussemburgu, il-Pajjiżi l-Baxxi, Malta u r-Rumanija l-persuni kkonċernati huma meħtieġa jindikaw fatti u jissottomettu provi li jiġġustifikaw proċedura ġdida. Il-Ġermanja, il-Lussemburgu, il-Portugall⁵⁹ u Malta jeħtieġu li l-applikanti jissottomettu l-informazzjoni l-ġdida f'terminu ta' skadenza speċifiku.

Ir-regoli tad-Direttiva dwar it-talbiet sussegwenti ma ġewx trasposti fl-Irlanda, ir-Renju Unit jopera sistema ta' 'talbiet godda' li hija differenti mill-istandards tad-Direttiva, filwaqt li fis-Slovakkja l-leġizlazzjoni sempliċiment titlob li l-awtoritajiet itemmu l-proċedura meta l-fatti tal-kazijiet ma jkunux inbidlu sostanzjalment wara deċiżjoni meħuda dwar l-applikazzjoni preċedenti.

5.2.7. *Proċeduri fuq il-fruntieri (Artikolu 35)*

Il-proċeduri fuq il-fruntieri huma previsti fl-Awstrija, il-Belġju, ir-Repubblika Ċeka, l-Estonja, Spanja, Franza, il-Ġermanja, il-Greċja, l-Ungerija, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Portugall, ir-Rumanija, is-Slovakkja u s-Slovenja, u jvarjaw b'mod sinifikanti f'termini ta' ambitu personali, raġunijiet u tipi ta' deċiżjonijiet, u t-termini ta' skadenza tal-proċeduri u l-garanziji. Dawn japplikaw għal applikanti li ma jkollhomx dokumenti ta' dħul (il-Belġju, il-Ġermanja, Franza, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Portugall), huma minn pajjiż ta' oriġini sigur (il-Ġermanja), jipproduċu dokumenti foloz (ir-Repubblika Ċeka), huma ta' theddida għas-sigurtà nazzjonali jew għall-ordni pubbliku (ir-Repubblika Ċeka), jew li l-identità tagħhom mhijiex stabbilita (ir-

⁵⁹ Fil-Portugall, l-applikazzjoni ta' terminu ta' skadenza tithalla fid-diskrezzjoni tal-awtorità determinanti.

Republika Ċeka). L-Awstrija, l-Estonja, Spanja, il-Greċja, l-Ungerija, il-Portugall, ir-Rumanija, is-Slovenja⁶⁰ japplikaw proċedura fuq il-fruntiera lill-applikanti kollha li jitolbu azil jew fuq il-fruntiera ingenerali jew f'postijiet speċifiċi (eż. l-ajruporti).

Ir-raġunijiet għaċ-ċaħda ta' talba għall-azil jinkludu l-kunċett tal-pajjiż ta' oriġini sigur (l-Awstrija, il-Ġermanja, l-Estonja), raġunijiet ta' ammissibbiltà (l-Estonja, Spanja, l-Ungerija, is-Slovenja, il-Portugall), talbiet ftit li xejn sostanzjati (l-Awstrija), talbiet manifestament infondati (il-Ġermanja, Spanja, Franza, ir-Rumanija, il-Portugall, is-Slovenja), u talbiet li jinvolvu informazzjoni falza rigward l-identità, in-nazzjonalità jew l-awtentività tad-dokumenti (l-Awstrija). Fil-Greċja, il-Pajjiżi l-Baxxi u r-Repubblika Ċeka, l-applikazzjonijiet jiġu deċiżi fuq il-fruntiera fuq raġunijiet ġenerali. It-terminu ta' skadenza għat-teħid ta' deċiżjoni jvarja minn jumejn (il-Ġermanja), għal 3 ijiem (ir-Rumanija), għal 4 ijiem (Spanja, Franza), għal 7 ijiem (il-Portugall), għal 8 ijiem (l-Ungerija), għal 15-il jum (il-Belġju), għal 30 jum (il-Greċja, ir-Repubblika Ċeka), u għal 42 jum (il-Pajjiżi l-Baxxi). Id-dispożizzjonijiet nazzjonali dwar il-proċeduri fuq il-fruntiera ġeneralment jirriflettu prinċipji bażiċi u garanziji jew, fil-każ ta' proċeduri fuq il-fruntiera bbażati fuq klawżola ta' waqfien⁶¹, il-garanziji minimi elenkati fl-Artikolu 35 (3). B'mod partikolari, il-persuni li huma soġġetti għall-proċedura fuq il-fruntieri ġeneralment jingħataw l-opportunità ta' intervista personali. Ir-regoli nazzjonali jippermettu t-nehħija ta' intervista personali fi proċedura fuq il-fruntiera fl-Estonja biss.

5.2.8. *L-irtirar tal-istatus ta' rifuġjat (Artikoli 37 u 38)*

Id-dispożizzjonijiet tad-Direttiva dwar l-irtirar tal-istatus ta' rifuġjat huma ġeneralment riflessi fil-liġi nazzjonali. Il-Ġermanja tagħmel użu minn klawżola fakultattiva li tagħmilha possibbli li jiġi deċiż li l-istatus ta' rifuġjat jiskadi bil-liġi fejn japplikaw il-klawżoli ta' waqfien. Fl-2008 u fl-2009, fl-Estonja, il-Greċja, Spanja, il-Litwanja, il-Latvja, Malta, il-Portugall u r-Rumanija, ma ġie ritirat l-ebda status ta' rifuġjat, filwaqt li ċerti Stati Membri (l-Irlanda, il-Lussemburgu, l-Ungerija, il-Polonja, is-Slovenja, is-Slovakkja u l-Isvezja) irrappurtaw numri li ma jaqbzux il-25 każ fis-sena. Fl-2008 u l-2009, dan il-kunċett kien applikat l-aktar fl-Awstrija (105 każijiet), il-Ġermanja (10 755), Franza (220) u l-Italja (95).

5.3. **Proċeduri ta' Appell**

5.3.1. *Aċċess għal rimedju effettiv (Artikolu 39)*

Id-Direttiva teħtieġ li l-Istati Membri jiżguraw aċċess għal rimedju effettiv quddiem qorti jew tribunal, sabiex jiġu stabbiliti regoli proċedurali rilevanti u termini ta' skadenza, u li jipprovdu għal arrangamenti rigward id-dritt li jibqgħu fil-pajjiż sa meta jinqata' l-appell. Fil-parti l-kbira tal-Istati Membri, qorti taġixxi bħala l-korp tal-appell tal-ewwel livell. Dawn jistgħu jkunu qrati speċjalizzati (l-Awstrija, Franza u l-Isvezja), qrati amministrattivi (il-Bulgarija, l-Estonja, il-Greċja, Spanja, il-Finlandja, Franza⁶², il-Ġermanja, il-Latvja, il-Litwanja, il-Lussemburgu, is-Slovenja), jew qrati ta' kompetenza ġenerali (ir-Repubblika Ċeka, l-Italja, l-Ungerija, il-Pajjiżi l-Baxxi, ir-Rumanija, is-Slovakkja, u r-Renju Unit⁶³). Tribunali speċjalizzati jeżistu fil-Belġju, Ċipru, l-Irlanda, Malta, il-Polonja u r-Renju Unit. Fir-Renju

⁶⁰ Fis-Slovenja, id-dispożizzjonijiet dwar il-proċeduri fuq il-fruntiera ma ġewx applikati fil-prattika.

⁶¹ Skont l-Artikolu 35 (2) APD, Stat Membru jista' jzomm il-proċedura f'konformità mal-liġijiet fis-seħħ fl-1 ta' Diċembru 2005 li jidderogaw mill-prinċipju u l-garanziji bażiċi.

⁶² B'referenza għal deċiżjonijiet li jirrifjutaw id-dhul u deċiżjonijiet dwar l-applikazzjoni ta' proċedura aċċelerata.

⁶³ B'referenza għad-deċiżjonijiet li jistgħu jkunu soġġetti biss għal sferriġi ġudizzjarju.

Unit, il-Kummissjoni Speċjali għall-Appelli tal-Immigrazzjoni tisma' l-appelli f'każijiet ta' sigurtà nazzjonali. Il-Greċja huwa l-uniku Stat Membru fejn il-Qorti Amministrattiva Suprema (il-Kunsill tal-Istat) taġixxi bħala l-unika istanza ta' appell kontra d-deċiżjonijiet dwar l-ażil li jittiehdu mill-awtorità determinanti.

It-termini ta' skadenza għall-preżentazzjoni tal-appell ivarjaw b'mod sinifikanti, u bosta Stati Membri naqqsuhom għal deċiżjonijiet li jaqgħu taħt l-Artikoli 23 (4), 28 (2), 32 u/jew 35 tal-APD u deċiżjonijiet li jirrigwardaw l-applikanti detenuti. It-terminu ta' skadenza ġenerali jvarja minn 8 ijiem (il-Portugall), sa 10 ijiem (l-Estonja, il-Latvja u r-Renju Unit), 14-il jum (l-Awstrija, il-Bulgarija, il-Ġermanja, il-Litwanja, il-Polonja), 15-il jum (ir-Repubblika Ċeka, l-Ungerija, l-Irlanda⁶⁴, is-Slovenja), 20 jum (ir-Repubblika Ċeka), 21 jum (l-Isvezja), 28 jum (il-Pajjiżi l-Baxxi⁶⁵), 30 jum (il-Belġju, il-Finlandja, Franza, il-Greċja, l-Italja, is-Slovakkja), u 60 jum (il-Greċja, Spanja). It-termini ta' skadenza mnaqqsa huma jumejn (Franza, ir-Rumanija, ir-Renju Unit), 3 ijiem (is-Slovenja, il-Ġermanja⁶⁶, il-Portugall), 5 ijiem (il-Polonja, ir-Renju Unit⁶⁷), 7 ijiem (il-Bulgarija, ir-Repubblika Ċeka, il-Ġermanja, il-Pajjiżi l-Baxxi⁶⁸), 10 ijiem (ir-Repubblika Ċeka), 15-il jum (il-Belġju, l-Italja), u 20 jum (is-Slovakkja). L-istess terminu ta' skadenza japplika għad-deċiżjonijiet kollha dwar l-ażil fl-Estonja, il-Finlandja, il-Greċja, il-Litwanja, il-Latvja, il-Polonja u l-Isvezja.

Il-principju ta' effett awtomatiku sospensiv japplika għall-appelli kollha mressqa mal-korp tal-appell tal-ewwel livell fil-Bulgarija, l-Ungerija, l-Irlanda, il-Litwanja, il-Lussemburgu u l-Portugall. Fi Stati Membri oħrajn, l-eċċezzjonijiet applikabbli huma ferm diverġenti u jirrigwardaw deċiżjonijiet li ma jsirx eżami ulterjuri ta' applikazzjoni sussegwenti (il-Belġju, il-Ġermanja, Spanja, il-Latvja, Malta, il-Pajjiżi l-Baxxi, is-Slovenja, ir-Rumanija u r-Renju Unit), rifjut li eżami jinfetħ mill-ġdid (ir-Repubblika Ċeka, il-Ġermanja, is-Slovenja), deċiżjonijiet meħuda fi proċeduri fuq il-fruntiera (ir-Repubblika Ċeka, il-Ġermanja), deċiżjonijiet ta' inammissibbiltà (l-Awstrija, ir-Repubblika Ċeka, il-Finlandja, il-Ġermanja, l-Italja, il-Polonja, is-Slovakkja, ir-Renju Unit), deċiżjonijiet li jaqgħu taħt l-Artikoli 23 (4) u/jew 28 (2) tal-APD (l-Awstrija, Ċipru, ir-Repubblika Ċeka, il-Finlandja, Franza, il-Ġermanja, l-Italja, l-Isvezja, is-Slovenja, is-Slovakkja, ir-Renju Unit), deċiżjonijiet li jaqgħu taħt l-Artikolu 23 (3) tal-APD (il-Pajjiżi l-Baxxi), u deċiżjonijiet li jirrigwardaw l-applikanti detenuti (l-Italja, il-Pajjiżi l-Baxxi). Fil-Greċja u fi Spanja, l-ebda appell ma jissospendi awtomatikament it-tneħħija. Meta appell ma jkollux effett sospensiv, ġeneralment hemm disponibbli miżuri interim. Madankollu, id-dritt li wiehed jibqa' fil-pajjiż sa meta tiġi konkluża l-proċedura għal miżuri interim mhux garantit bil-liġi fir-Repubblika Ċeka, il-Greċja u s-Slovakkja. F'bosta Stati Membri oħrajn, it-tkeċċija tista' tiġi infurzata b'mod immedjat fir-rigward ta' deċiżjonijiet dwar talbiet sussegwenti (il-Finlandja, il-Pajjiżi l-Baxxi) jew meta persuna hija ta' periklu għall-ordni pubbliku jew is-sigurtà nazzjonali (il-Pajjiżi l-Baxxi). Fir-Renju Unit, fejn ma japplikax dritt ta' appell fil-pajjiż, deċiżjoni tista' tiġi kkuntestata biss billi jintalab sħarriġ ġudizzjarju jew b'appell minn barra l-pajjiż.

Fil-parti l-kbira tal-Istati Membri, l-awtorità tal-appell tal-ewwel livell għandha l-ġurisdizzjoni li tistharreġ kemm il-fatti kif ukoll il-punti tal-liġi. Madankollu, fil-Greċja u fis-Slovenja, il-qorti tirrevedi l-legalità tad-deċiżjonijiet tal-ewwel istanza biss. Fir-Renju Unit, l-

⁶⁴ FI-Irlanda, it-terminu ta' skadenza huwa ta' 15-il jum *ta' xogħol*.

⁶⁵ B'referenza għall-proċedura estiża. Il-leġiżlazzjoni tistabbilixxi terminu ta' skadenza ta' 4 ġimghat.

⁶⁶ B'referenza għall-proċedura fuq il-fruntiera.

⁶⁷ B'referenza għall-applikanti detenuti. Fil-proċedura mghaġġla <sp>t-terminu ta' skadenza huwa ta' jumejn.

⁶⁸ B'referenza għall-proċedura f'centru ta' applikazzjoni.

istharrig ġudizzjarju ma jeżaminax il-merti kollha tad-deċiżjoni, u fil-Pajjiżi l-Baxxi japplika biss skrutinju limitat għall-fatti kif stabbiliti mill-awtorità determinanti. Filwaqt li fil-Belġju⁶⁹, il-Bulgarija, Spanja, il-Finlandja, Franza, il-Ġermanja⁷⁰, l-Italja u r-Renju Unit, qorti jew tribunal għandhom is-setgħa li jwettqu evalwazzjoni *ex nunc* tal-każ, oħrajn (eż. ir-Repubblika Ċeka, is-Slovenja u l-Pajjiżi l-Baxxi) għandhom tendenza li jagħmlu restrizzjonijiet rigward il-possibbiltà li tiġi kkunsidrata evidenza ġdida.

Il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea ttrattat talba waħda biss għal deċiżjoni preliminari rigward din id-Direttiva⁷¹. Din is-sitwazzjoni tista' tinbidel minhabba d-dhul fis-seħħ tat-Trattat ta' Liżbona li jippermetti li l-qorti nazzjonali tal-istanzi kollha jitolbu linji gwida interpretattivi mill-Qorti, u għalhekk jikkontribwixxu lejn applikazzjoni aktar konsistenti tad-Direttiva.

6. KONKLUŻJONI

Din l-evalwazzjoni tikkonferma li xi wħud mid-dispożizzjonijiet fakultattivi u l-klawżoli ta' deroga tad-Direttiva kkontribwew għat-tkattir ta' arrangamenti divergenti madwar l-UE, u li l-garanziji proċedurali jvarjaw b'mod konsiderevoli bejn l-Istati Membri. Dan huwa pereżempju l-każ rigward id-dispożizzjonijiet dwar il-proċeduri aċċelerati, 'il-pajjiż ta' oriġini sigur', 'il-pajjiż terz sigur', l-intervisti personali, l-għajnuna legali, u l-aċċess għal rimedju effettiv. Għaldaqstant, għad hemm diskrepanzi kbar. Ġew identifikati wkoll għadd ta' każijiet ta' traspożizzjoni mhux kompluta u/jew mhux korretta u nuqqasijiet fl-implimentazzjoni tad-Direttiva. L-effett kumulattiv ta' dawn in-nuqqasijiet jista' jagħmel il-proċeduri suxxettibbli għal żbalji amministrattivi. Ta' min jinnota, f'dan ir-rigward, li ammont sinifikanti ta' deċiżjonijiet tal-ewwel istanza jiġu rrevokati fl-appell.

Dan ir-rapport juri li l-għan li jinholqu kundizzjonijiet ugwali rigward il-proċeduri tal-ażil ġusti u effiċjenti ma nkisibx għal kollox. Il-Kummissjoni sejra tkompli teżamina u ssegwi l-każijiet kollha fejn ġew identifikati problemi ta' traspożizzjoni u/jew ta' implimentazzjoni, sabiex tiffaċilita l-applikazzjoni korretta u konsistenti tad-Direttiva, u sabiex tiżgura l-harsien sħiħ għall-prinċipju tan-non-*refoulement* u drittijiet oħrajn imħaddna fil-Karta tal-UE. Divergenzi proċedurali kkawżati mill-istandards spiss vagi u ambigwi jistgħu jiġu indirizzati biss permezz ta' emenda legiżlattiva. Għalhekk, u fuq il-bażi ta' evalwazzjoni dettaljata tal-implimentazzjoni tad-Direttiva, fil-21 ta' Ottubru 2009 il-Kummissjoni adottat proposta sabiex tifformula mill-ġdid id-Direttiva sabiex tirrimedja n-nuqqasijiet identifikati.

⁶⁹ Fil-Belġju, is-sottomissjoni ta' elementi godda hija, madankollu, soġġetta għal ċerti kundizzjonijiet.

⁷⁰ Bl-eċċezzjoni ta' każijiet miċhuda bhala manifestament infondati.

⁷¹ Kawża C – 69/10. It-Tribunal Amministrattiv tal-Lussemburgu staqsa essenzjalment jekk id-Direttiva titlobx rimedju kontra deċiżjoni biex tittiehed deċiżjoni dwar l-applikazzjoni fi proċedura aċċelerata.